

THEATERPRODUCTIES

Inhoudelijk Plan

FPK 2017 – 2020

Inhoudsopgave:

1.	ZEPs identiteit, missie en visie	2
2.	ZEPs theater	3
3.	ZEPs plaats in het veld	9
4.	ZEPs ondernemerschap	10
	a. Bedrijfsvoering en financiering	10
	b. Publieksbenadering	12
5.	ZEPs spreiding	15
6.	Bijdrage aan talentontwikkeling	16
7.	Toelichting op de meerjarenbegroting	18

1. ZEPs identiteit, missie & visie

ZEPs theater gaat over de wisselwerking tussen nieuwkomers en reeds gevestigde inwoners van Nederland. Migranten zien zich tijdens hun zoektocht naar een menswaardig bestaan met diverse conflicten en integratieproblemen geconfronteerd. Maar ook de gevestigde inwoners hebben moeite met de grote toestroom.

De kracht van theater ligt voor ZEP in de verbeelding; de spiegel op de werkelijkheid waarmee reflectie, bezinning, dialoog en wederzijds begrip tot stand komt. ZEPs corebusiness focust op het intermenselijke. Wij denken dat begrip en empathie voor de ander het grondbeginsel is om problemen en crises aan te pakken.

ZEPs oprichter en artistiek leider Peter Pluymaekers is als regisseur gevormd door ontmoetingen met andere culturen. Na een studie Tropische Cultuurtechniek, ontwikkelingswerk in India en reizen door Afrika en Azië volgde hij de regieopleiding. Culturele interesse en diversiteit is van oudsher onlosmakelijk verbonden met ZEPs identiteit.

ZEP wil dat jongeren van alle culturen in hun talenten geloven, hun dromen volgen en zich vrij voelen om expressief te kunnen zijn. ZEP wil hierbij een ondersteunende rol spelen door de voorstellingen voor hen toegankelijk, aanstekend en herkenbaar te maken. Tevens wil zij jongeren stimuleren om in de bijbehorende spelworkshops hun eigenheid te ontdekken, hun angsten af te werpen en zonder rem te spelen.

2013-2016

In 2006 heeft ZEP zijn doelgroep verbreed naar het vmbo. Vanaf dat moment maakte de interculturele thematiek binnen ZEP een sterke opmars. In 2013-2016 werd deze thematiek 'solo item', met het persoonlijke migratieverhaal als vertrekpunt. Een witte *Othello* (2015) bood een reflectie op onderhuids racisme, door de originele zwart-wit verhouding in de rollen om te draaien. Locatievoorstelling *OnOntdekt* (2015) belichtte het complexe toekomstperspectief van de uitgeprocedeerde asielzoeker.

De thematiek van ZEP is vandaag de dag actueler dan ooit. Velen zien de migrant als een bedreiging. Er is dagelijks berichtgeving in de media over 'vluchtelingenproblematiek', 'migratiestromen' en 'angst voor islamisering van Nederland'. Er is sprake van toenemende polarisatie en groepen die lijnrecht tegenover elkaar staan. De kans op generalisaties en halve waarheden wordt hierdoor steeds groter.

2017-2020

ZEP wil een tegengeluid blijven bieden. Vanaf 2017 verschuift het accent van het persoonlijke verhaal van één migrant naar het spanningsveld tussen verschillende culturen. In ZEPs post-migrant theater wordt gewerkt met thema's die leven onder tweede en derde generatie migranten. Met dit intercultureel theater stelt ZEP vragen over integratie/assimilatie, roots, taal, gelijkheid, discriminatie, religie, traditie en boven alles: identiteit.

Met de herkenbare en toegankelijke ZEP stijl wil ZEP meer begrip kweken voor culturele diversiteit, en hopen we actief bij te dragen aan de bewustwording en de noodzakelijke participatie van migranten groepen in de Nederlandse samenleving. Verschillen mogen gevierd worden, niet iedereen en alles hoeft samen te smelten. ZEP streeft er naar dat iedereen zich kan herkennen in onze voorstellingen, ongeacht kleur, leeftijd en achtergrond.

ZEPs kernactiviteiten zijn:

1. het uitbrengen van één interculturele klassieker per jaar voor grote en midden zalen;
2. met daaraan gekoppeld een intensief educatietraject voor (vmbo-)scholen;
3. het uitbrengen van locatievoorstellingen en improvisaties gericht op het interculturele spanningsveld;
4. en vanaf 2017: doorgroeien naar een platform voor interculturele makers en acteurs.

2. ZEPs theater

Artistiek-inhoudelijke visie

We leven in onzekere tijden: Er is sprake van een naderend failliet van de economische wereldorde; een ecologische crisis en toenemende overbevolking bedreigt het voortbestaan van het huidige leefpatroon; de onheilspellende impact van technologie maakt ons privéleven openbaar en gooit machtsstructuren omver. Kortom: 1984 van George Orwell lijkt een feit.

Relevant theater reflecteert en commentarieert wat er om ons heen gebeurt, vandaag, in het hier en nu. Maar de vraag is: hoe doe je dat? Bij actuele thema's gaat het niet zozeer over het aanstippen van fenomenen, als wel, in ons geval, het op zoek gaan naar teksten en theatrale vormen die zich bewegen op het scherp van het vreemde en het vertrouwde.

Het accent, dat bij ZEP vroeger lag op *Low culture, High Level* is in de loop der jaren meer verschoven naar *Color Culture, High Level*. Voor de landelijk toerende voorstellingen vindt ZEP inspiratie in theaterklassiekers met daarin een clash tussen culturen of anderszins geschikt voor een post-migratie bewerking. Shakespeare maakte nadrukkelijk theater voor alle lagen van het volk. Die toegankelijkheid ambieert ZEP ook. Via groot gemonteerde bewerkingen van klassiekers, locatievoorstellingen en educatie programma's, trekt ZEP met name de 'moeilijke doelgroep' vmbo-jongeren naar het theater. Een groep waarin de culturele diversiteit sterk vertegenwoordigd is. Deze doelgroep vindt theater vaak muf, duf en suf. ZEP ziet het als een uitdaging om – naast het reguliere publiek – deze jongeren voor theater warm te laten lopen. Met een juiste mix van herkenbaarheid, entertainment, straatcultuur en artistieke uitdaging, maakt ZEP klassiekers ook voor hen levendig en opwindend.

Met haar locatievoorstellingen verbindt ZEP zich met de buurt om post-migratie van nieuwe perspectieven te voorzien. Nieuw repertoire en bestaande verhalen worden gegrond in de directe omgeving door samenwerking met lokale organisaties en talenten. Speerpunt is het bereiken van nieuwe doelgroepen die normaal niet naar het theater komen, juist door ze op te zoeken, te betrekken en te werken met thema's die onder hen leven.

Artistieke ambitie

ZEP maakt in de periode 2017-2020 twee soorten voorstellingen: groot gemonteerde bewerkingen van klassiekers en locatievoorstellingen.

ZEP wil klassiek toneelrepertoire, zoals o.a. het werk van Shakespeare en Molière, toegankelijk maken voor jongeren, zonder dat de inhoud er van verloren gaat. Natuurlijk is de doelgroep vmbo daarbij een uitdaging. De aansluiting op de belevingswereld van jongeren, wordt onder andere gemaakt door het gebruik van ritmisch taalgebruik gebaseerd op rap, uit de hiphop (muziek)stijl. Rap spreekt jongeren aan omdat de ziel en levensdrift van de vertolker waarachtig naar buiten komt.

De rap vorm is echter vaak eenkleurig, waardoor de subtiliteit en gelaagdheid van de tekst verdwijnt. In Brainpowers *spoken word* vertaling van *Othello* (2015) is daarom zoveel mogelijk de typisch Shakespeareaanse jambische pentameter intact gehouden. In de praktijk betekent dit een afwisseling van verschillende ritmes, zodat er weer ruimte ontstaat voor de tekst zelf, die zo aan betekenis wint. Brainpower onderscheidt zich door meer complexiteit in zijn teksten dan die van andere rappers; een intelligenter, gelaagder en poëtischer stijl met vindingrijke woordassociaties. ZEP heeft hem gevraagd vooral op alliteraties, klankrijm en poëzie in te zetten, zodat Shakespeares tekst zijn oorspronkelijkheid qua stuwung en vindingrijkheid zou behouden. Daarmee is een succesvolle 'RapShake' ontstaan die er bij het publiek in gaat als koek. Brainpowers vertaling werd gelauwerd in de media. Hij werd zelfs met drs. P vergeleken dankzij zijn originele tekstvondsten en de beoogde stijl.

Op deze ingeslagen weg wil ZEP verder gaan.

In de spelregie stimuleert Pluymaekers de acteurs tot eigen creatieve inbreng, met betrekking tot gelaagdheid en diepgang. Er is ruimte voor visie en eigenheid binnen de kaders van elke voorstelling. Dit resulteert in personages met meer kleur.

Multimedia tools zoals video – live en als beelddecor – worden explicieter van scratch on bij het repetitieproces betrokken zodat dit een integraal onderdeel van de voorstelling wordt. ZEPs speelstijl–fysieke personages met een emotionele gelaagdheid – wordt verbreed. Onderzocht wordt hoe spelers hun personage invoelbaarder kunnen maken middels mimische en/of dansante beweging. Artistiek zal

ZEP zich nadrukkelijk blijven ontwikkelen, mede door een onderzoek naar bewegingselementen uit de school van Le Coq.

In 2015 is ZEP begonnen met locatievoorstellingen voor een breed en cultureel divers publiek. De rauwe realiteit van een voorstelling over post-migranten en een daarbij passende locatie, geeft een sterke 1 op 1 relatie die bijdraagt aan de authenticiteit van het verhaal en de spelers. Naast het beeldend gebruik van de locatie zelf ligt de nadruk op het differentiëren van de verschillende lagen binnen de vertelling: niet alleen tekst, maar ook de situatie spelen, vertellen of verbeelden. De Engelse term *In yer face theatre* omschrijft goed wat ZEP hierin wil laten zien.

De komende kunstenplanperiode focust het artistiek beleid van ZEP zich op het spanningsveld tussen 'nieuwe' en 'oude' Nederlanders. Daarmee continueren we de aandacht voor de interculturele thematiek én boren nieuwe perspectieven op het thema aan.

Overzicht activiteiten 2017-2020

ZEP produceert in de komende kunstenperiode vier groot gemonteerde voorstellingen voor grote en middenzalen gebaseerd op klassiek repertoire. Daarnaast produceert ZEP zeven locatievoorstellingen, gebaseerd op deels nieuw en zelf geschreven materiaal. Pluymaekers zal de eindregie van de grote voorstellingen voeren; voor andere producties worden regisseurs aangetrokken uit het multiculturele veld.

Onderstaand zijn de beoogde voorstellingen voor 2017 en 2018 beschreven, artistiek, qua werkwijze en productie. Verkoop, doelgroep(en) en planning staan aansluitend voor de voorstellingen gezamenlijk beschreven.

2017

- **(Anthony en) Cleopatra** *Shakespeare 1606/1607* *(midden/groot circuit)*

Cleopatra, een naam uit de wereldgeschiedenis die iedereen kent. Haar verhaal heeft vele schrijvers waaronder Shakespeare, door de eeuwen heen gefascineerd. Ongetwijfeld lag haar aantrekkingskracht in haar legende als de ultieme verleidster die in staat was om de twee machtigste mannen van haar tijd (Caesar en Marcus Antonius) aan zich te binden.

Shakespeares reconstructie van een der meest gepassioneerde liefdesgeschiedenissen aller tijden gaat over de clash tussen twee culturen: het 'praktische, aardse rationele Westen' - Marcus Antonius - en het 'mysterieuze, exotische, ongrijpbare Oosten', Cleopatra.

Het Romeins imperium is in oorlog. Na Caesars dood strijdt een driemanschap om de macht. Uiteindelijk blijven er twee over: Octavianus en Marcus Antonius. De jongere, radicale tegenover de oudere, gecorrumpeerde. Hij die de samenhang van het rijk als topprioriteit ziet, en hij die niet kan scheiden van zijn liefde: De katachtige Cleopatra, keizerin van Egypte. Antonius en Cleopatra worden verscheurd tussen de plichten jegens hun volk en een geobsedeerd verlangen naar elkaar. De veldheer en de koningin wantrouwen elkaar en trekken elkaar aan als polen van een magneet, verraden elkaar en verzoenen zich met elkaar.

Het stuk is een politiek drama, liefdesverhaal en tragedie ineen. Deze tripartite stuwkracht levert een ongebruikelijke hoeveelheid gevarieerde sub-thema's – het effect van winnen en verliezen op morele waarden en karakters; het precaire evenwicht tussen liefde en macht. Shakespeare slaagt er in om via dit historisch panorama, waarin het liefdespaar centraal staat, meer dan ooit over onze tijd te spreken. Met het oog op de brandhaard in het Midden Oosten, zorgt de setting en de niet aflatende dreiging ervoor dat dit stuk ultra modern aandoet.

Werkwijze en productie

De voorbereidingsperiode voor *(Anthony en) Cleopatra* begint in juni 2017. De casting, verkoop en opzetten van publiciteit vinden plaats vanaf augustus 2016. Vertaling en grondige bewerking zal 3,5 maand in beslag nemen. De repetitieperiode duurt twee maanden, waarvan 6 weken in een studio en daarna 2 weken montage, eindigend met try-outs in het theater. Vanwege de multimediale elementen ondersteunt een technische crew van vier personen de productie. Een multi-etnische cast bestaande uit 8 acteurs vertolkt de op ritme gezette taal van Shakespeare. Een videodecor en live muziek maken de enscenering hedendaags. Speelperiode: augustus t/m december 2017, 60 voorstellingen. Première in Theater Bellevue (of de Stadsschouwburg Amsterdam, die ons recent heeft uitgenodigd). Bewerking en regie: Peter Pluymaekers. Spelers: o.a. Yahya Gaier, Mernoush Rahmani, Thomas de Bres, Kenneth Herdigein.

- **Lampedusa Express** *Mariëlle van Sauers, 2016/2017* (locatie)

In 2015 is ZEP er in geslaagd, na bemiddeling van burgemeester Van der Laan, een vluchtelingen boot uit Lampedusa op te halen, in samenwerking met kunstenaar Teun Castelein. Op deze boot worden verhalen verteld van en door vluchtelingen. Bijvoorbeeld: *What is the What* (Dave Eggers, 2006). Dit is het verhaal van Valentino Achak Deng, een 7-jarige jongen die vluchteling wordt in het door oorlog verscheurde Zuid-Soedan. Een voettocht van 1000 kilometer, samen met 2000 andere kinderen - de zogenaamde Lost Boys - brengt hem in contact met vijandelijke soldaten, wilde dieren, hongersnood, ziekte en dodelijke rebellen. Als hij uiteindelijk als volwassene asiel krijgt in het Westen wacht hem een leven vol verwachtingen, maar ook hartzeer en nieuwe uitdagingen. Dave Eggers' boek werd eerder in opdracht van ZEP door Mariëlle van Sauers bewerkt tot een dramatische tekst.

De opzet is tweeledig: Middelbare scholieren bezoeken in het Tropenmuseum een collectie aan vluchtelingen gerelateerde objecten waarna ze vervolgens op de schuin tegenover het gebouw liggende Lampedusa boot stappen en naar verhalen luisteren van 'migranten'. De migrant wordt gespeeld door Gustav Borreman. Het materiaal waaruit hij put is, naast de roman "What is the What" van Dave Eggers, de bundel "Gelukszoekers" van Ilja Leonard Pfeiffer (bewerking: Mariëlle van Sauers).

Werkwijze en productie

De *Lampedusa Express* heeft een onderkomen gevonden in het Tropenmuseum Amsterdam. De gesprekken hiervoor zijn eind 2015/begin 2016 gevoerd; de samenwerking is een feit. Het betreft een twee jaar durend project. De voorbereiding start in maart 2016, met een eerste serie voorstellingen voor scholen. Het museum is verantwoordelijk voor publiciteit en verkoop, educatie is in samenspraak en productie is in handen van ZEP. Tekst en bewerking worden in augustus 2016 gemaakt. Het tweede deel vindt plaats in april-mei 2017, zowel voor regulier publiek als scholieren. Lampedusa zal 15 keer spelen. Medewerkers: Mariëlle van Sauers (regie/script) en o.a. Gustav Borreman (acteur). Onderzocht wordt of de boot ook in andere steden kan aanleggen.

- **Onontdekt** *Maaïke Bergstra, 2015/2017* (reprise op locatie)

Een illegaal gezin probeert een onopvallend, maar goed leven te leiden in Amsterdam Nieuw-West. Vader John voelt zich verantwoordelijk voor het geluk en de veiligheid van zijn familie. Wanneer zijn neef wordt gezocht voor diefstal, gaat John tot het uiterste om dit alles onontdekt te houden.

In 2015 schreef Maaïke Bergstra - naar een idee van Peter Pluymaekers, die tevens de dramaturgische begeleiding van het script voor zijn rekening nam - op voordracht van gastregisseur Raymi Sambo, voor ZEP een stuk waarin jonge talenten uit stadsdelen van Amsterdam participeerden. Maaïke en Raymi pasten het idee iets aan; zij introduceerden het concept van een talentenjacht in de voorstelling. Het format wordt in samenwerking met Theater de Meervaart in Amsterdam Nieuw-West hernomen.

Werkwijze en productie

De voorbereidingsperiode start in januari 2017. In samenwerking met De Meervaart en de talentontwikkelingstrajecten van Studio West wordt gezocht naar talenten. De tekst van Maaïke Bergstra wordt aangepast aan de nieuwe locatie. De voorstelling heeft een minimum aan technische middelen, één technicus is verantwoordelijk voor licht en geluid.

De repetitieperiode start in februari 2017 en loopt acht weekenden en één avond per week, waarvan de laatste drie weekenden op locatie. Na 2 try-outs volgen 15 locatievoorstellingen in het kleine circuit in april 2017. Yamill Jones (regie, onder begeleiding). 12 acteurs, waaronder professionals als Dennis Rudge en Rochelle Deekman en 10 niet-professionals.

2018

- **Alle Turken heten Ali** *Rainer W. Fassbinder, 1974* (locatie)

Ali is een jonge Marokkaans migrant en Emmi een 60-jarige weduwe en poetsvrouw. Zij ontmoeten elkaar als Emmi gaat schuilen in een bar voor de regen en aangetrokken wordt door de exotische Arabische muziek. Er ontwikkelt zich een vreemde vriendschap, vervolgens een romance en tenslotte besluiten zij te huwen. De reactie op hun relatie is bitter: burens klagen erover dat hun gebouw wordt vervuild, Emmi wordt gemeden door haar collega's en haar kinderen denken dat ze gek is. Ali ondervindt alom discriminatie. Een liefdesverhaal over een naar het schijnt onmogelijke liefde, waarbij Ali en Emmi proberen te ontsnappen aan de hoon, elkaar verlaten en dan toch weer bij elkaar komen.

Deze locatievoorstelling zal spelen in buurthuizen, kleine theaters en grotere volkscafé's. Er wordt in een café setting tussen het publiek gespeeld. Belangrijk uitgangspunt is dat in de voorstelling gewone, echte mensen centraal staan, met herkenbare emoties. De dialoog met de van oudsher hier wonende Nederlanders wordt opgezocht.

Alle Turken heten Ali is oorspronkelijk een film uit 1974 van Rainer Werner Fassbinder. De film won twee prijzen op het Filmfestival van Cannes in 1974 en wordt beschouwd als een van Fassbinders krachtigste werken.

Werkwijze en productie

De voorbereidingsperiode start in december 2017. Bewerking van de tekst vindt plaats in januari 2018. Repetities duren 5 weken en beginnen op februari 2018. Try-out periode is één week. De voorstelling voor het kleine circuit speelt in totaal 25 keer met première in Amsterdam vanaf maart 2018. Er is geen technicus nodig, er wordt uitgegaan van wat aanwezig is op de locatie. Regie: Yahya Gaier (in gesprek). Met zeven acteurs van diverse culturele achtergrond.

- **Clockwork Orange** *Anthony Burgess 1962* (groot/middenzaal)

Clockwork Orange brengt de reis in kaart van Alex, tiener misdadiger, die met zijn bende de 'Droogs' een leven leidt van doelloos misselijkmakend geweld. Deze antiheld - zowel charismatisch en afstotend - pakt gedrogeerd, en al knokkend en dronken, het publiek in met zijn branie en stijl.

Clockwork Orange is een perfecte parabel over het kwaad, dat in niets gehinderd wordt door enig geweten. Alex woont in een microkosmos van onze wereld. Hij en zijn geestverwanten zijn in al hun zwakheid en domheid in opstand. Politie, artsen, kerk, de maatschappelijk werker, de arrivés; kortom alle mensen die Alex omringen vertegenwoordigen de Westerse samenleving, gerepresenteerd door witte en gekleurde acteurs.

Clockwork Orange verscheen vijftig jaar geleden, als portret van een corrupte staat, een failliete maatschappij, en een bevolking in angst voor een losbandige jeugd. Dit thema is nog steeds actueel. Hoe gedragen jongeren zich in een wereld als deze?

In 1971 maakte Stanley Kubrick de wereld vermaarde film in science fiction stijl. Het boek bevat echter meer materiaal dan het filmscript en is daardoor gemakkelijker te bewerken om relevant te zijn voor onze hedendaagse maatschappij met de problemen van deze tijd.

De voorstelling is uitermate geschikt om het multiculturele vraagstuk vanuit het spanningsveld oude versus nieuwe Nederlanders te beschouwen. In de bewerking zal Alex met zijn bende als een xenofobe 'white trash jongere' allochtone families terroriseren. ZEP bevindt zich hierbij op het scherp van de snede om het failliet van het tegengeluid te laten horen en zien. Het accent ligt op ongefundeerde frustratieve woede en de pogingen van de overheid om antisociaal gedrag te controleren.

Werkwijze en productie

De voorbereidingsperiode van *Clockwork Orange* start in juni 2018. Casting en verkoop vinden eerder plaats. Werkwijze en productie komen overeen met *Anthony en Cleopatra*. De bewerking en vertaling van het oorspronkelijke stuk van Anthony Burgess wordt in samenwerking met Gertjan Mulder (Brainpower) gemaakt. Speelperiode. Augustus t/m december 2018, 60 voorstellingen. Eindregie: Peter Pluymaekers. Een gemixte cast van 8 acteurs waar onder Kenneth Herdigein, Gustav Borremans, Dionne Verweij en Tygo Gernandt.

- **This is my land** *improvisaties* (locatie)

"Ik wil hier weg, ik moet weg, ik wil niet in militaire dienst. En ik wil niet vechten, ik wil niet doden, daarom moet ik hier weg."

Zes maanden lang werken jonge vluchtelingen uit Syrië, Eritrea en Afghanistan en scholieren uit Amsterdam samen. Vanuit alledaagse observaties, dromen en herinneringen maken ze een reis tussen verleden en heden. De presentatie van dit project vindt plaats in samenwerking met Theater De Meervaart.

Werkwijze en productie

In december 2017 wordt in samenwerking met vluchtelingenorganisaties als Vluchtelingenwerk, Ongekend Bijzonder en The Refugee Company CLUB-ZEP opgericht. Een selectie van 10 jonge vluchtelingen gemixt met 10 autochtone jongeren zullen gedurende 6 maanden, in wekelijkse sessies met theatrale werkvormen werken. In juni 2018 vindt een presentatie van het project plaats in Theater

De Meervaart. De unieke presentatie zal daarna nog op 4 andere locaties te zien zijn. Regie: Lenne de Koning (moet nog gevraagd worden).

Verkoop en beoogd speelplan

De verkoop van (*Anthony en Cleopatra*) en *Clockwork Orange* is in handen van ZEP medewerkers. Voor *Othello* (2015) resulteerde deze zelf-doen-aanpak in het gewenste aantal van minimaal 60 verkochte voorstellingen waarvan 54 in het klein/midden circuit en 14 in grote zalen. ZEP heeft goede contacten met de programmeurs van schouwburgen en theaters. *Hamlet* (2016) is, liftend op het succes van *Othello*, begin 2016 al 59 maal verkocht.

Productie	Aantal voorst.	Toelichting
<i>Anthony en Cleopatra</i> (2017)	60	Met theaters in de Randstad, waaronder Theater Bellevue en Theater De Meervaart, maakt ZEP afspraken om meerdere avonden achtereen te spelen. De voorstellingen gaan in Theater Bellevue in première, gevolgd door een landelijke tournee.
<i>Clockwork Orange</i> (2018)	60	
<i>OnOntdekt</i> (2017)	15	Onontdekt vindt plaats in samenwerking met Theater de Meervaart en Studio West. De voorstelling zal 15 keer spelen op locatie (kleine circuit) in het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West.
<i>Lampedusa Express</i> (2017)	15	Lampedusa is afgenomen door het Tropenmuseum en zal hier 15 keer spelen op locatie (kleine circuit).
<i>Alle Turken heten Ali</i> (2018)	25	In samenwerking met theaters in stedelijke buitenwijken wordt een locatie gezocht in de directe omgeving. Het streven is minimaal 3 voorstellingen op rij te spelen in kleine theaters, buurthuizen en grotere volkscafé's. Verkocht wordt ook aan festivals, zoals het Café Theater Festival in Utrecht, Over 't IJ Festival en Oerol. ZEP verwacht de voorstelling 25 maal te spelen.
<i>This is my land</i> (2018)	5	In samenwerking met Theater De Meervaart, zal op locatie in première gaan en nog minimaal vier maal spelen. ZEP verkoopt de voorstelling ook aan enkele kleine theaters. Gezien de aard van het stuk (improvisatie, ervaringen van jongeren) is 'op locatie' ook een mogelijkheid.

Doelgroep

ZEP bereikt verschillende doelgroepen met haar voorstellingen. Enerzijds de doelgroep van jongeren tussen de 14 en 20 jaar, waarvan een groot deel via scholen (met name vmbo) komt. Anderzijds een cultureel divers publiek dat we karakteriseren als jong-van-geest: mensen die graag een toegankelijke theaterklassieker willen zien en/of zich aangesproken voelen door de interculturele thematiek.

Planning

2017

2018

Productie	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
<i>OnOntdekt</i>	V	V	V	S																				
<i>Lampedusa</i>			V	S	S																			
<i>Anthony en Cleopatra</i>						V	V	V	V	S	S	S												
<i>Alle Turken heten Ali</i>											V	V	V	V	S	S	S	S						
<i>This is my Land</i>													V	V	V	V	V	S						
<i>Clockwork Orange</i>																		V	V	V	S	S	S	S

Figuur 1: Planning producties

V = voorbereidingsperiode

S = speelperiode

Figuur 1 geeft een planningsoverzicht van de producties in de periode 2017-2018. In de eerste twee maanden van de voorbereidingsperiode vinden vooral zakelijke, organisatorische en publicitaire activiteiten plaats. Sommige activiteiten vinden nog eerder plaats, zoals casting, long term publicity en educatieve set-ups. Ook de verkoop van de voorstelling vindt een jaar eerder plaats. De repetitieperiode met acteurs beslaat de laatste twee maanden van de voorbereidingsperiode. De speelfase verschilt per project. Daarna volgt de afwikkeling van het project, waaronder evaluaties voor de private fondsen.

Hoofdpijnen 2019-2020

In 2019 en 2020 wordt de ingezette lijn gecontinueerd. ZEP brengt twee groot gemonteerde voorstellingen en twee locatievoorstellingen. Daarnaast wordt er een nieuw CLUB-ZEP traject opgestart als vervolg op *This is my land* (2018).

De koopman van Venetië (2019, regie Peter Pluymaekers) is een typische ZEP stijl Shakespeare bewerking; een scherpe aanklacht tegen het Wij-Zij denken dat leidt tot machtsmisbruik en discriminatie, met Shylock als symbolische vertegenwoordiger van het Grote Geld. Het jaar daarop waagt Pluymaekers zich, in de klassieker serie, aan *De Mensenhater* (2020), een stuk van Molière, over moreel verval. Een multiculturele cast vertolkt deze door rapper Brainpower op jambische pentameter gezette komedie met verve en vaart.

In het licht van artistieke vernieuwing zijn gesprekken gevoerd met Wies Bloemen van Danstheater AYA. Hieruit zal de locatievoorstelling *Crazy Blood* (2019) voortvloeien, opgevoerd op scholen. *Crazy Blood* is een voorstelling over een dramadocent die haar multiculti-klas niet meer onder controle heeft. Beweging en beelden zijn leidend. Jongeren van de scholen worden middels een workshoptraject betrokken bij de voorstelling. *Crazy Blood* is eerder succesvol opgevoerd in meerdere Europese landen.

Ten slotte zal ZEP komen met een nieuwe montagevoorstelling geïnspireerd op de gedichtenbundel van de Deense schrijver Yahya Hassan: *Salem Habibi* (2020). Een aangrijpend coming-of-age verhaal van een jonge Palestijnse immigrantenzoon. Een mix van live uitgevoerde zang variërend van funk met Arabische invloeden tot klassiek zijn verweven met dans- en tekstfragmenten. De voorstelling wordt opgevoerd op locatie.

Relatie met vorige kunstenplanperiode

De inzet in 2013-2016 was om kwalitatief hoogwaardig en toegankelijk theater te maken van klassiek en nieuw repertoire (voor o.a. de doelgroep vmbo) met als centraal thema migratie in al zijn facetten. In 2013 kwam ZEP met repertoire van Mariëlle van Sauers, die de roman *What is the What* van Dave Eggers voor het toneel bewerkte. *Feeks* (2013) was een groot gemonteerde Shakespeare bewerking met een live-DJ en een multiculturele cast. *Othello* (2015) bood een succesvol onderzoek naar 'RapShake' dankzij Brainpowers vertaling. In deze fotonegatieve opvoering waren de rollen omgedraaid: een witte Othello tussen een zwarte cast. ZEP trad in de periode 2013-2016 voor het eerst buiten de muren van het theater met locatieprojecten op maat, zoals *OnOntdekt* (2015) waarbij veelvuldig werd samengewerkt met buurtorganisaties. Vanaf 2017 wil ZEP soortgelijke samenwerkingen aangaan met Theater De Meervaart en theaters buiten Amsterdam, met een breed cultureel divers publiek.

ZEP zal, gezien de nog steeds toenemende vraag van de scholen, klassiekers blijven bewerken volgens de haar bekende succesformule. Waar het qua activiteiten in de vorige periode ging om het persoonlijk ervaringsverhaal van de vluchteling of migrant, gaat het in de komende periode meer over de post-migranten, en hun wortelen in een nieuwe samenleving.

Een belangrijke verandering op artistiek vlak ten opzichte van de vorige kunstenplanperiode, is dat ZEP de komende kunstenplanperiode meer ruimte gaat geven aan andere regisseurs. Daarmee wil ZEPs organisatorisch doorgroeien naar een platform voor interculturele makers en acteurs. (Zie ook deel 4. ZEPs ondernemerschap.)

3. ZEPs plaats in het veld

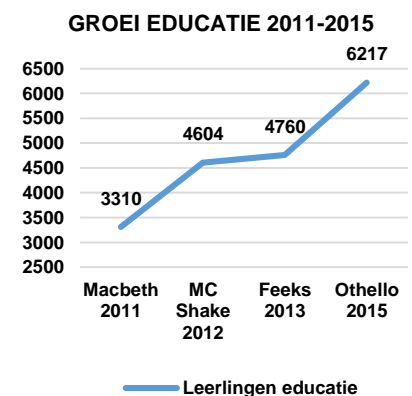
Uniciteit

Waar ZEP voorheen een onderscheidende bijdrage in jongerentheater (15 plus, dus jongeren, niet jeugd) leek te leveren, op het gebied van culturele diversiteit en het vmbo, lijkt ZEP ingehaald te zijn door de huidige trends. De Code Culturele Diversiteit werd gelanceerd in 2011. En sinds subsidie beschikbaar gesteld werd voor educatie voor het vmbo, zoals in 2013 voor het eerst bij het Fonds voor Cultuurparticipatie, zijn meerdere groepen actief op de vmbo markt.

Vanaf de oprichting beschikte ZEP over een website (1998), nam reeds vanaf 2002 het cultureel ondernemerschap serieus, en ontwikkelde vanaf 2006 jaarlijks voor het vmbo educatietrajecten eindigend op ‘...@School’ (de eerste heette McShake@School). Dit vloeide logisch voort uit ZEPs identiteit: er is vanaf de oprichting met een cultureel diverse spelersgroep gewerkt (denk aan *Wild Grrrl* 1999) en later ook artistiek inhoudelijk met integratie van vreemde culturen (zoals in *Snitch* 2007). Deze ontwikkelingen zijn op natuurlijke, authentieke wijze ontstaan, niet door het geforceerd volgen of incorporeren van een opgelegde trend.

ZEP meent sinds 2013 onderscheidend te zijn in haar uitsluitend interculturele thematiek en tevens in haar benadering van de vmbo doelgroep. ZEP blijkt succesvol met zijn vmbo-op-maat voorstelling (de verkorte versie). Bij scholen zijn we bijzonder gewild. Dit blijkt uit het aantal leerlingen dat naar na een ZEP educatietraject naar de schouwburg kwam in 2015 (zie figuur 2). En uit het feit dat wij als één van de weinige kleine theatergroepen zo’n 60 keer met een groot gemonteerde voorstelling in het schouwburg circuit (recent *Othello* 68x) spelen. Voorstellingen die ook, zoals blijkt uit recensies, door een ouder publiek gewaardeerd worden.

Kortom: ZEP onderscheidt zich door haar kwaliteit. ZEP heeft een lang traject achter de rug van specialisatie, bijsturen en professionalisering. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een geoliede onderneming met een allround succesformule.

Figuur 2: groei educatiedeelnemers

Positionering

ZEP neemt een unieke positie in op de jongerenmarkt. Andere groepen die zich op vmbo-jongeren richten werken vaak vanuit dans en/of improvisaties met jonge acteurs (jongeren voor jongeren). ZEP neemt een literair werk als basis.

Samenwerkingsverbanden 2017-2020

ZEP werkt meer dan ooit samen met andere instellingen binnen en buiten het theater:

1. **ZEP en De Meervaart** – Theater De Meervaart heeft ZEP gevraagd zijn voorstellingen meerdere avonden op rij in hun theater te spelen en samen een educatietraject te ontwikkelen voor scholen in hun omgeving.
2. **Samenwerkingen op locatie** – Voor het project *Lampedusa* (2015-2016) werkte ZEP samen met kunstenaar Teun Castelein. Bij de *Lampedusa Express* (2016-2017) zijn Vluchtelingenwerk, The Refugee Company en Ongekend Bijzonder betrokken. Het Tropenmuseum is partner.
3. **Artistieke samenwerking: Bart Oomen en AYA** – Op artistiek vlak werkt ZEP vanaf 2017 samen met o.a. Bart Oomen (Stichting Beemstervarken) die net als ZEP theater maakt voor een cultureel divers publiek. Een eerste aanzet hiertoe wordt gedaan bij *Hamlet* (2016), waar Oomen naast Pluymaekers, co-regisseur zal zijn. Met Danstheater AYA zijn gesprekken gevoerd voor de co-productie *Crazy Blood* (2019).
4. **Partnership scholen** – ZEP heeft een hechte relatie met 44 zogenoemde *partnership scholen* door heel Nederland die jaarlijks deelnemen aan het educatief vmbo traject.

4. ZEPs ondernemerschap

4a. Bedrijfsvoering en financiering

Organisatie

ZEP wordt geleid door directeur Peter Pluymaekers. Hij is artistiek en zakelijk leider. Hij koppelt de voortgang frequent terug aan het bestuur. ZEP heeft twee vaste kantoormedewerkers in dienst, samen goed voor 1,4 fte; te weten Hemmo Bruinenberg en Lisa Bakker, beide afgestudeerd Theaterwetenschap met een bijzondere interesse en specialisatie in migratie. Zij zijn verantwoordelijk voor de onderdelen Verkoop, Educatie, Bureaumanagement, Zakelijke ondersteuning, Productie en Publiciteit. De medewerkers worden in piekperioden geassisteerd door stagiair(e)s. Boekhouding, belastingzaken en loonadministratie zijn uitbesteed aan externe organisaties (Faas accountants, Raet). ZEP beschikt verder over een uitgebreide pool aan acteurs, schrijvers, educatiedocenten en andere freelance professionals.

ZEP = Culturele diversiteit

ZEP werkt al vanaf 1998 met acteurs van uiteenlopende etnische achtergrond. De laatste drie Shakespeare producties (Macbeth, Feeks en Othello) waren bijna geheel gekleurd van cast. Gekleurde acteurs lijken de weg naar ZEP gemakkelijk te vinden, zij informeren bij ZEP regelmatig naar vacante rollen.

Bij de kantoorfuncties lijkt het moeilijker om aan cultureel diverse medewerkers te komen. Bij de 250 sollicitanten die in 2014 solliciteerden naar een kantoorfunctie waarvoor minimaal HBO gevraagd werd, bevonden zich slechts 6 personen met een cultureel diverse achtergrond.

Bedrijfsrisico: personeel

In het jaar 2014 behaalde ZEP geen resultaten vanwege plotselinge ziekte van directeur Peter Pluymaekers. ZEP schreef een vernieuwd plan voor 2015-2016 waarin we aangaven hoe we de FPK voorstellings-subsidie voor 2014 meenden te kunnen behouden: door de prestatie-eis van 60 voorstellingen voor 2014 in te halen als 'extra voorstellingen' in 2015 en 2016. In 2015 is dit gelukt, ZEP speelde 94 voorstellingen in totaal, 34 voorstellingen meer dan het jaarlijks streefgetal van 60 voorstellingen. In 2016 wordt het overige aantal ingehaald, met wederom minstens 90 voorstellingen.

Nieuw: Platvorm!

De organisatiestructuur zal in grote lijnen hetzelfde blijven, maar op artistiek vlak wil Pluymaekers vanaf 2017 meer ruimte geven aan andere regisseurs. ZEP wil doorgroeien naar een platform voor interculturele makers en acteurs. Reeds in 2016 zal Bart Oomen co-regisseur zijn bij *Hamlet*. Deze trend is in 2015 ingezet met Raymi Sambo als gastregisseur voor *OnOntdekt*.

Komende kunstenplanperiode wil Pluymaekers toe werken naar een rol als kwaliteitsbewaker en 'eindregisseur' vanwege de gevraagde ZEP-stijl bij de grote producties. Bij locatievoorstellingen zal hij als coach optreden voor aankomende regie talenten als bijvoorbeeld Dionne Verweij.

Bestuur

Het bestuur van ZEP bestaat uit communicatiedeskundige drs. E. Schaper (voorzitter), cultureel antropologe en theaterpedagoge M. van Langen MA (penningmeester) en mr. drs. J. van der Linden (secretaris), programmeur wereldmuziek Paradiso en entrepreneur in de culturele uitwisseling tussen het Midden-Oosten en West-Europa. De zittingstermijn van penningmeester M. van Langen is bijna verlopen. ZEP is in gesprek met een aantal personen die haar op korte termijn kunnen vervangen. De voorkeur gaat uit naar iemand met niet-westerse achtergrond. Ook voor de andere bestuursleden zal ZEP vanaf eind 2016 vervanging zoeken. Hiermee houdt ZEP zich aan de Governance Code Cultuur.

Bedrijfsvoering

ZEP voldoet aan de Governance Code Cultuur. Het bestuur hanteert sinds jaren een beleid geïnspireerd op methodes uit het bedrijfsleven, om efficiënt en doelmatig te werken.

Dit houdt in:

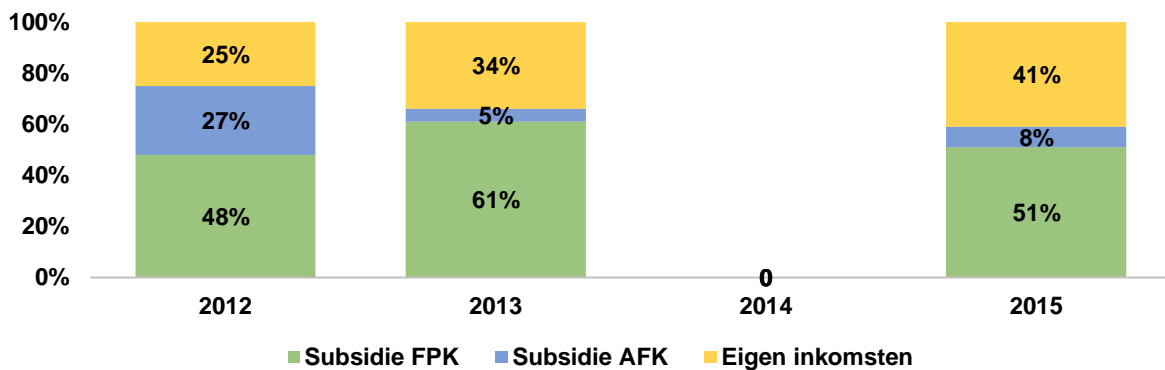
- standaardisatie, protocollering en administratieve (re)organisatie zodat iedere productie volgens een efficiënt tijd- en geld besparend format uitgevoerd wordt;

- een educatieplan met 'targets en doelen' van minimaal te bereiken resultaat per productie;
- evaluaties door tijdschrijven, investering (qua tijd/geld) versus resultaat;
- werving en selectieprocedure, inclusief assessment, afkomstig uit het bedrijfsleven;
- exploitatiekosten laag houden. ZEP investeert bijvoorbeeld niet in de uitstraling van het kantoor (een souterrain) maar uitsluitend in de kwaliteit van de voorstellingen.

Financieringsmix

In 2015 werd er € 250.300,- van het FPK, € 37.500,- van het AFK en € 197.624,- aan eigen inkomsten verworven. Regelmatige begunstigers als het VSBfonds, Fonds 21, K.F. Heinfonds en het Lirafonds ondersteunden ZEP.

Een nieuwe ontwikkeling dit jaar was de relatief substantiële bijdrages van sponsors. Zo leverde de Rabobank Amsterdam een bijdrage aan de voorstelling *OnOntdekt*. Bij de voorstelling *Lampedusa* (2016) dragen Stichting 'Ongekend Bijzonder' en Stichting 'Vluchtelingenwerk' financieel bij aan de productie.

Figuur 3: Eigen inkomsten deel versus totale inkomsten

In figuur 3 zijn de totale inkomsten van ZEP gesplitst naar FPK, AFK en eigen inkomsten. ZEP had in 2015 een boven verwachte EIQ van 41%: dit is een aanzienlijke groei ten opzichte van de EIQ van 25% in 2012.

Voor het hogere EIQ van 2015 zijn twee verklaringen:

1. Het toegenomen aantal voorstellingen. Met 90 voorstellingen in 2015 zijn de publieksaantallen en -inkomsten hoger;
2. ZEP heeft extra sponsorgelden kunnen werven.

Bedrijfsrisico: Eigen inkomsten

ZEP heeft cultureel ondernemerschap hoog in het vaandel staan en vindt het belangrijk om de zogenaamde 'eigen broek' op te houden. Dit betekent een hoog EIQ en daarmee het terugdringen van de afhankelijkheid van subsidie.

Het zal niet makkelijk zijn om het hoge EIQ van 41% te kunnen herhalen, maar de resultaten stimuleren ons om te streven naar een zo hoog mogelijk EIQ met een minimum van 31%. ZEP zal deze doelstelling realiseren door:

1. **Stabiel netwerk** van theaters, acteurs en scholen waarmee ZEP samenwerkt.
2. **Intensieve samenwerking** met theatergroepen (Aya) en theaters (De Meervaart) voor extra inbedding in het theaterveld, het uitwisselen van artistieke en zakelijke expertise en het vergroten van het publiekbereik.
3. **Toetsing van voorstellingen** voorafgaand aan een productie bij theaters (een jaar voor productie). Er kan zo een prognose gesteld worden of de publieks- en theaterinkomsten behaald zullen worden.
4. **Aantal voorstellingen** van 90 per jaar. De publieksinkomsten zullen stijgen. Immers: meer voorstellingen per (peperdure) productie betekent meer toeschouwers (inkomsten kaartverkoop) en een relatief lagere investering per toeschouwer.
5. **Goede relatie met private fondsen**. Trouwe fondsen als het VSB fonds en Fonds 21 - wier beleid aansluit op de doelstellingen van ZEP - worden opnieuw aangeschreven.

6. **Communicatie en marketing** worden opgevoerd om de weg naar nieuwe sponsoren en partners te leggen.
7. **Samenwerking met scholen** uitbreiden. Hierdoor zal er een stijging in het aantal bezoekers zichtbaar te zien zijn. En zal er meer afname zijn van het educatieaanbod van ZEP.
8. **Exploitatiekosten** laag houden. ZEP investeert enkel in de kwaliteit van haar voorstellingen. Waar mogelijk worden materialen hergebruikt en altijd tegen de laagst mogelijk kosten ingekocht. Zonder dat dit afdoet aan de artistieke kwaliteit.

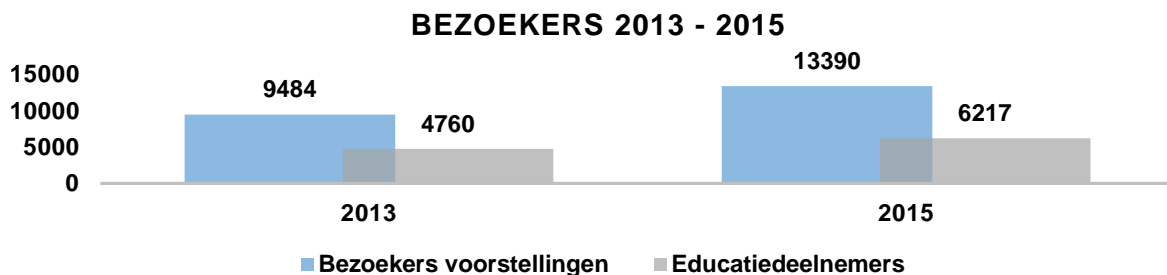
4b. Publieksbenadering

Omvang en samenstelling publiek

ZEP bereikt een relatief jong, cultureel divers publiek. Bijna 50% van het totale publiek bestaat uit jongeren van 14 tot 20 jaar: waarvan de helft, zo'n 25%, van vmbo-scholen en nog eens 25% van havo/vwo, mbo en hbo. De andere 50% van het volledige publieksaantal karakteriseren we als jong-van-geest. Dit publiek is van alle leeftijden. Ze appreciëren een moderne en toegankelijke versie van een theaterklassieker.

Het jonge publiek bereikt ZEP, naast educatie, o.a. via theaters, de eigen Facebookpagina, de acteurs als ambassadeurs en de aandacht in de landelijke pers. ZEP benadert thematisch gelieerde organisaties en blogs, cultureel diverse doelgroepen en lokale media. Bij de locatievoorstellingen is een meer gerichte strategie nodig, wat onder andere bereikt wordt door samenwerking met lokale organisaties en (jonge) talenten.

In 2015 heeft ZEP een forse groei doorgemaakt in het aantal bezoekers:

Figuur 4: aantal bezoekers voorstellingen en aandeel educatie 2013 - 2015¹

Doelstelling in het FPK-Kunstenplan 2013-2016 was “door middel van het uitbreiden van educatie- en promotieactiviteiten een gemiddeld bezoekersaantal van 13.000 per jaar te bereiken.” Bovenstaande figuur toont een stijging van de publiekscijfers in 2015 die deze doelstelling overschreden heeft.

Dit is in de eerste plaats een logisch gevolg van de verhoging van het aantal voorstellingen: in 2015 zijn 90+ voorstellingen gespeeld in plaats van de gebruikelijke 60, en voor 2016 staat eenzelfde aantal op stapel, ter compensatie van 2014 (0 voorstellingen).

Maar ook het intensiveren van educatieactiviteiten op het vmbo heeft hieraan bijgedragen. De toenemende belangstelling en positieve reacties van vmbo-scholen sterkt ZEP in het idee dat er vraag is naar educatie en vmbo-theater-op-maat. Opvallend is namelijk de hogere bezettingsgraad van onze zalen van bijna 10%: van 57% bij *Feeks* (2013) naar 66% bij *Othello* (2015).

Ambities publieksomvang na 2017

Het afgelopen jaar liet ZEP zien dat zij in staat is 90 voorstellingen per jaar te spelen. Alleen de klassieker verkoopt tegenwoordig al 60 voorstellingen per jaar. Met de geëngageerde locatievoorstellingen gaat ZEP over de oude prestatie-eis (60x) heen. Om ruimte te geven aan de locatieprojecten, die de missie van ZEP nog eens extra accentueren, wil ZEP de 30 extra voorstellingen van de laatste twee jaar continueren na 2017. De nieuwe standaard wordt: 90 voorstellingen.

¹ Alleen producties in Nederland zijn in deze grafiek opgenomen; de 600 bezoekers van Zgmaria/Zandgasten in Marokko zijn hier niet bijgeteld.

Samenstelling publiek

Onze laatste klassieker *Othello* (2015) werd enthousiast ontvangen en locatieprojecten brachten nieuw publiek naar ZEP. In de periode 2017-2020 verwacht ZEP een groei door maken naar 15.000 bezoekers per jaar (zonder festivals). Het aantal educatiedeelnemers wil ZEP houden op max 50% van het totaal aantal bezoekers, zijnde maximaal 7500 educatiedeelnemers per jaar. ZEP acht dit haalbaar in samenwerking met educatiemedewerkers van theaters, cultuurbemiddelaars en een actieve benadering van scholen met passend educatieaanbod in de steden waar we geprogrammeerd staan.

Uit publieksonderzoek blijkt dat we de juiste koers varen. Het educatieaanbod wordt jaarlijks met docenten en leerlingen geëvalueerd – recent nog in december 2015 met 150 respondenten - en verder aangepast. Direct na de voorstellingen van *Othello* (2015) vond middels korte enquêtes bij het verlaten van de zaal klanttevredenheidsonderzoek plaats (eind 2015: 100 respondenten). Met deze onderzoeken houden we vinger aan de pols en kunnen we snel en effectief inspelen op de wensen van schooldocenten, leerlingen, ZEP freelance workshopdocenten en overig publiek. Een tevreden doelgroep levert vaste klanten.

Imago ZEP in de media

De afgelopen jaren hebben de landelijke media (o.a. Volkskrant, Parool, Nu.nl, SevenDays), lokale dagbladen en internetmagazines uitgebreid aandacht besteed aan *Feeks* (2013), *Othello* (2015) en *OnOntdekt* (2015). De recensies en brede media-aandacht, zowel op radio als tv, hebben een positief effect op het imago van ZEP.

Othello werd unaniem lovend ontvangen. De Volkskrant schreef: *‘Ze hebben het ‘m weer geflikt: [...] een vrijmoedige hertaling van Brainpower en swingende intermezzo’s. [...] Peter Pluymaekers, motor achter ZEP, slaagt opnieuw in zijn streven een Shakespeare toegankelijk te maken. Na Macbeth en Feeks is het nu Othello. [...] Shakespeare op een leuke, goede manier toegankelijk voor jongeren tussen 14 en 18 jaar, maar zeker niet voor hen alleen.’*

Feeks werd positief beoordeeld door onder andere het Noord Hollands Dagblad: *‘De voorstelling beantwoordt precies aan dat waar de roemrijke bard zelf voor stond: eigenzinnig, inventief, sprankelend, humoristisch en vol ironie zonder platvloers te worden.’*

De locatievoorstelling *OnOntdekt* was volgens bezoekers en recensenten erg toegankelijk voor zo'n zwaar thema: *‘Een geëngageerde vertelling, zoals er meer zouden moeten zijn in het theater’* (Theaterkrant). Tevens was er in landelijke media veel aandacht voor de samenwerking tussen ZEP en rapper Brainpower voor de *Othello*-vertaling (Radio 1, RTL Boulevard, Nu.nl).

In 2015 is er een professionaliseringsslag gemaakt op het gebied van marketing met bekrond creative director Sham Ramessar, resulterend in een nieuwe visuele stijl en communicatieplan. Komende jaren zet ZEP in op continuïteit en het waarborgen van deze kwaliteit.

Inzet marketinginstrumenten

ZEP verhoogt haar publieksbereik met de volgende strategieën:

1. **Gerichte marketing: lokale samenwerking en culturele diversiteit** – In 2015 heeft ZEP het positieve effect ervaren van gerichte marketing naar cultureel diverse groepen en samenwerkingen met (lokale) organisaties die thematisch bij ZEPs voorstellingen aansluiten. *Voorbeeld: ZEP gaat met locatievoorstelling Lampedusa (2016) samenwerken met Vluchtelingenwerk.*
2. **Betrek het publiek** – Bij *OnOntdekt* heeft ZEP ervaren hoe het betrekken van de doelgroep en experts in het creatieproces zorgt voor gedeelde verantwoordelijkheid. Betrokkenen nemen publiek mee en er ontstaan duurzame relaties. Bij locatievoorstellingen wil ZEP deze lijn voortzetten. *Voorbeeld: bij het project OnOntdekt@Nieuw-West gaat ZEP in 2018 samenwerken met jongeren van Studio West, het talentontwikkelingsprogramma van Theater de Meervaart.*
3. **Sponsoring** – ZEP werd in 2015 gesponsord door Rabobank en Vluchtelingenwerk. Ook werkten veel organisaties gratis mee aan projecten (o.a. Jeugdtheaterschool Zuidoost). ZEP gaat van 2017-2020 per voorstelling actief op zoek naar sponsors die financieel en/of publicitair ZEP steunen. *Voorbeeld: voor het project Lampedusa draagt Ongekend Bijzonder, naast research expertise voor het script ook € 5.000,- bij.*
4. **Sociale media** – Dankzij een hogere contactfrequentie is in de afgelopen zeven maanden het aantal likes van de Facebook van ZEPs bedrijfspagina van 1000 naar 1500 gestegen. Met een

duidelijke strategie, advertenties en veel gebruik van foto en video gaat ZEP nog meer focussen op de connectie met de doelgroep via social media. Instagram en Snapchat accounts zullen in 2016 worden aangemaakt. Bekende acteurs genereren via social media ook een groot potentieel publiek. *Voorbeeld: Kenneth Herdigein heeft bijna 5.000 vrienden op Facebook. Wanneer hij post over Othello reageert het publiek vaak met: 'Ik kom zeker kijken.'*

5. **Publieksonderzoek intensiveren** – ZEP wil wensen van het publiek beter leren kennen en evalueren. Samenwerking met de theaters en andere samenwerkingspartners in het delen van publieksinformatie is hierin een belangrijk streven. *Voorbeeld: ZEP gaat toegankelijke scheurkaarten laten drukken waarop het publiek zijn mening kan geven over de voorstelling.*
6. **Educatie meets publiciteit** Tijdens educatiewerkshops en in de lesbrief zal meer interactie gezocht worden met ZEPs publiciteit. *Voorbeeld: via (audio)visuele opdrachten worden docenten en jongeren richting de sociale media van ZEP uitgenodigd.*
7. **Samenwerkingsverbanden** – ZEP boort nieuwe samenwerkingsverbanden aan met schouwburgers, theatergroepen en organisaties voor het bereiken van nieuw publiek. *Legio voorbeelden in hoofdstuk 3 – ZEPs plaats in het veld.*
8. **Ticketverkoop** – Omdat de doelgroepen van ZEP een klein budget hebben, proberen we in onderhandeling met de theaters de ticketprijs zo laag mogelijk te houden. Ook bewerkstelligen we groeps korting. Bij locatievoorstelling worden tickets verkocht via een online ticketomgeving in eigen beheer, waardoor we de prijs en publieksinkomsten zelf in de hand hebben.

Behoud en uitbreiding speellocaties

ZEP speelt in kleine, midden- en grote zalen én op festival en locatie. Stevige contacten met theaterprogrammeurs en scholen maakt dat ZEP vaste waarde is in het aanbod van veel theaters. ZEP neemt vaak eigen publiek mee en speelt een actieve rol in de zaalvulling, wat theaters als een belangrijke meerwaarde zien. ZEP koopt online advertenties in naar regio (bijvoorbeeld via Facebook), zet in samenwerking met theaters kortingsacties in en benadert zelf scholen in de regio.

In de Randstad, waar voorstellingen vaak uitverkocht zijn, gaat ZEP inzetten op meer publiek door meerdere avonden achter elkaar te spelen. Ook buiten de Randstad is winst te behalen. ZEP blijft middelbare scholen aan zich binden, zodat zaalvulling (voor een deel) gegarandeerd is.

Met de locatievoorstellingen creëert ZEP haar eigen speellocaties. Samenwerking met de omgeving en theaters in de omgeving is hierin belangrijk om publiek te bereiken. Groeiende naamsbekendheid en een samenwerkingsverband met andere theaters maken dit mogelijk.

5. ZEPs spreiding in Nederland

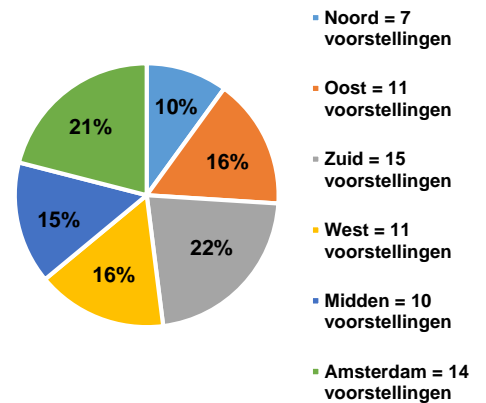
ZEPs voorstellingen toeren door heel Nederland. 4 op de 5 voorstellingen spelen buiten de standplaats. Met veel schouwburgen in grote steden heeft ZEP een vaste relatie opgebouwd, waaronder Utrecht, Leiden, Den Haag en Eindhoven. ZEP laat ook in kleinere gemeenten haar gezicht zien. Zo komt ZEP al jaren in de lokale schouwburgen van bijvoorbeeld Oss, Goirle, Kampen en Coevorden. In de figuur hiernaast is de landelijke spreiding te zien van de voorstellingen van *Othello* (2015). Hieraan is te zien dat ZEP wat vaker in het Zuiden van het land speelt dan in het Noorden.

ZEP in de wijk

Bij de locatievoorstellingen werkt ZEP met verhalen en thema's die appelleren aan de belevingswereld van de grote-stads-bewoner. ZEP richt zich daarbij op wijken of stadsdelen met een grote culturele diversiteit. Dit zijn wijken waar cultuurbezoek minder vanzelfsprekend is, zoals in Amsterdam Zuidoost of Nieuw-West. ZEP werkt met voor hen herkenbare thema's. In de periode 2013-2016 speelden locatievoorstellingen in Amsterdam, maar ZEP produceert formats die op meerdere stedelijke locaties toepasbaar zijn. Voor *OnOntdekt* (2017) bijvoorbeeld, is ZEP in gesprek met Jongeren Cultuurhuis Kanaleneiland te Utrecht en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) om de voorstelling aldaar te produceren.

Standplaats Amsterdam

Naast haar landelijke netwerk is ZEP stevig verankerd in haar standplaats Amsterdam. Amsterdamse theaters programmeren voorstellingen meerdere avonden achtereen om het grote aantal vmbo-scholen in de hoofdstad te bedienen. Première vinden doorgaans plaats in Amsterdam (Theater Bellevue). In de periode 2017-2020 werkt ZEP samen met Theater de Meervaart. Het Amsterdams Fonds voor de Kunst is de laatste acht jaar subsidiepartner geweest. Dankzij deze partners konden ZEPs activiteiten in de stad verder groeien.

Figuur 5: Landelijke spreiding voorstellingen *Othello* (2015)

6. Bijdrage aan talentontwikkeling

ZEP voelt het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan talentontwikkeling binnen het theaterveld. Vanaf haar oprichting in 1998, biedt ZEP jongeren een eerste succesvolle theaterervaring. Ook begeleidt ZEP bij haar producties jong talent richting professionalisering. In de periode 2017-2020 wordt talentontwikkeling uitgebreid en verdiept met het oprichten van CLUB-ZEP en het intensiveren van de begeleiding van toptalent.

Onderzoek naar talentontwikkeling in de kunsten laat zien dat de “de ontwikkeling van talent in de vorm van een piramide kan worden weergegeven.” Deze piramide met vier niveaus loopt van kennismaking, via verkenning en verdieping voor potentiële talenten en enthousiastelingen naar de top waar “professionalisering van toptalent plaatsvindt.”²

Om tot de top te komen is doorzettingsvermogen en hard werken niet voldoende. In de meeste gevallen spelen omgevingsfactoren (schoolniveau, rol en opleidingsniveau ouders en aanwezigheid van voorzieningen) een minstens zo belangrijke rol.³

Figuur 6: Piramide Ontwikkeling van talent (Windhorst en van Der Zandt)

ZEP ontkiemt

ZEP organiseert verschillende educatieve activiteiten op middelbare scholen. Door educatie op maat aan te bieden laat ZEP jaarlijks meer dan 6.000 jongeren tussen de 14 en 20 jaar kennismaken met het theater. ZEP onderscheidt zich met haar expertise in het bedienen van vmbo-jongeren.

Het educatieaanbod van ZEP bestaat uit op maat gesneden workshops, een lesbrief en naar gelang inleidingen, nagesprekken en rondleidingen⁴. Thema's en delen van het script worden als uitgangspunt genomen. Met de lesbrief, die wordt gestuurd aan gemiddeld 50 scholen per jaar, kunnen docenten een eigen les verzorgen ter voorbereiding/verdieping aan het schouwburgbezoek. Het educatieaanbod wordt ontwikkeld in samenspraak met scholen en ons twintigtal freelance workshopdocenten, waarvan een groot deel al meer dan vijf jaar verbonden is aan ZEP. Jaarlijks worden evaluaties afgenomen om de kwaliteit van het aanbod te waarborgen en verbeteren. Dat dit werkt blijkt uit de reactie op *Othello* (2015) van Suus van Driel, docent van het Develstein College, Zwijndrecht:

Een prachtige theaternmiddag, waarin precies gebeurde wat je als theaterdocent hoopt. Ouders die je mailen om te vertellen hoe enthousiast hun dochter thuiskwam omdat het zo leuk was. [...] Hoe krijgen we jongeren nu toch het theater in? Nou...zo dus!

ZEP verkent

“Deelnemers aan talentontwikkelingsprojecten vormen zeker geen representatieve afspiegeling van de bevolking [...] Dat betekent dat overheids gelden voor talentontwikkeling naar verhouding vaak naar hoger opgeleide jongeren gaan en met name jongeren die vmbo volgen of hebben gevolgd buiten de boot vallen (terwijl meer dan de helft van de jongeren van 12 tot 16 jaar vmbo volgt).”⁵

ZEP heeft bewezen juist deze vmbo-doelgroep aan te spreken. Deze expertise zal ZEP uitbreiden met CLUB-ZEP. Hier ondersteunt ZEP jongeren die niet beschikken over stimulerende omgevingsfactoren

² Eijck, K., M. Windhorst en P. van der Zandt. *Wat hebben we geleerd over talentontwikkeling. Overzicht van uitkomsten van recente onderzoeken naar talentontwikkeling in de kunsten*. Rotterdam: Erasmus Universiteit en Gouda: Bureau ART, 2015: 4.

³ Idem: 6

⁴ = Overige educatie activiteit online formulier

⁵ Eijck, K., M. Windhorst en P. van der Zandt. *Wat hebben we geleerd over talentontwikkeling. Overzicht van uitkomsten van recente onderzoeken naar talentontwikkeling in de kunsten*. Rotterdam: Erasmus Universiteit en Gouda: Bureau ART, 2015: 6

bij het ontwikkelen van hun talenten op het gebied van theater. CLUB-ZEP omvat een scala aan gratis workshops voor jonge vluchtelingen om samen met Nederlandse jongeren theater te maken (zie ZEP verdiept). Het doel van CLUB-ZEP is bekend raken met theater, maar vooral het versterken van eigenwaarde en zelfvertrouwen van jonge mensen. Door hun ervaringen en invloeden uit de moderne wereld blijkt dat deze eigenschappen meer ontwikkeling behoeven. Dan pas voelen zij zich vrij om te zijn wie ze zijn, in hun toekomst te geloven en hun dromen proberen waar te maken.

In samenwerking met de organisaties Vluchtelingenwerk en Ongekend Bijzonder zullen wij het programma van CLUB-ZEP vormgeven. ZEP zal de jongeren die ze begeleidt blijven volgen en waar mogelijk het professionele veld in helpen, beginnend met haar eigen locatieproducties.

ZEP verdiept

De deelnemers van CLUB-ZEP krijgen met onze locatieproducties *This is my land* (2017), *OnOntdekt* (2017) en *Crazy Blood* (2019) de kans om in professionele producties mee te spelen, naast professionele acteurs. Deze talenten krijgen intensieve begeleiding van vakspecialisten (bijvoorbeeld Helmert Woudenberg). ZEP ondersteunt hen op het gebied van spel (fysiek en improvisatie), storytelling, beweging, spoken word en muziek. Aankomende talenten regisseren, onder begeleiding, de locatieproducties (bijvoorbeeld Yamill Jones bij OnOntdekt).

In de grote klassieke producties biedt ZEP altijd de kans aan een (bijna) afgestudeerde acteur. Door ze op te nemen in een professionele spelersgroep en veel te begeleiden op individuele basis helpt ZEP deze spelers verder. De jonge acteurs geven een positieve bijdrage aan het elan van de spelersgroep en krijgen na hun stage een rol aangeboden in een volgende ZEP-productie.

De talenten, zowel die van CLUB-ZEP als de net afgestudeerde regisseurs en acteurs, krijgen letterlijk een podium waar ze zich ontwikkelen op artistiek en persoonlijk terrein. De brug naar het professionele veld, de top van de piramide, wordt kleiner. De talenten bouwen intensief aan hun cv, vergroten hun netwerk en professionaliseren op artistiek vlak.

ZEP onderscheidt

ZEP is zeker niet de enige die zich met talentontwikkeling bezighoudt. En ook niet degene met de meeste ervaring. Desalniettemin is het volgens ZEP de verantwoordelijkheid van een professioneel gezelschap om in te zetten op talentontwikkeling, zeker op het gebied van culturele diversiteit en voor jongeren zonder stimulerende omgevingsfactoren. CLUB-ZEP combineert de persoonlijke ontwikkeling van welzijnsorganisaties met artistieke ontwikkeling op het gebied van theater. Op deze manier gaat ZEP een stap verder en ziet theater niet alleen als een doel, maar ook als middel om jonge vluchtelingen actief te begeleiden naar participatie in de Nederlandse samenleving.

Bij *OnOntdekt* (2015) werd ervaren dat ZEP de middelen en expertise in huis heeft om jonge talenten naar een nieuw niveau te brengen. Eén van de actrices kreeg na de productie een rol in de musical *The Bodyguard* (Gaia Aikman) en een acteur werd aangenomen op de Toneelschool Maastricht (Bram van der Snel). Hierbij is meespelen in een professionele voorstelling een noodzakelijke nieuwe stap die volgt na het meedoen aan talentencompetities en trajecten van jeugdtheaterscholen. De weg naar het professionele veld wordt via meedoen in een ZEP-productie voor deze talenten verkleind.

Inhoudelijke en cijfermatige onderbouwing

Om CLUB-ZEP respectievelijk talentontwikkeling te kunnen uitvoeren vraagt ZEP een bedrag van € 26.000,- Dit geldt zal met name geïnvesteerd worden in de honoraria van de begeleiders (drama/stem/ bewegings-coach 48 dagen a € 225,- : € 10.800,- workshopdocenten: € 5.400,- regisseur, tekstschrijver € 5.200,- .

ZEP heeft daarnaast ervaren dat bij locatievoorstellingen in de stedelijke buitenwijken een vrijwilligersvergoeding/reiskosten - € 4.600,- - een goede trigger is waarbij de jongeren zich willen binden en zich serieus genomen voelen als onderdeel van de voorstelling.

7. Toelichting op de meerjarenbegroting

Gezien de aard van de plannen is er in de periode 2017-2020 per jaar sprake van ongeveer dezelfde begroting.

BATEN

Publieksinkomsten

ZEP schat de publieksinkomsten per 2017 in op € 115.000,- per jaar, een lichte stijging ten opzichte van het afgelopen jaar (2015: € 106.000,-), beide gebaseerd op 90 voorstellingen. Dit bedrag valt naar verhouding tegen vergeleken met de 60 voorstellingen van 2013 en eerder. In 2013 waren de publieksinkomsten € 89.883,- (een verschil van €16.117,- t.o.v. 2015). De oorzaak hiervan is gelegen in de dalende uitkoopsom van theaters en een geringere opbrengst van locatie voorstellingen.

ZEP's groot gemonteerde voorstellingen leveren het grootste aandeel in de publieksinkomsten. De inkomsten van de voorstellingen voor het kleine circuit zijn uiteraard bescheidener van aard. In dit opzicht is het gunstig dat de vraag naar de "klassieker" van ZEP in de laatste jaren gegroeid is. In 2015 werd Othello 68 keer gespeeld. Hamlet staat begin 2016 al 59 keer op de rol, terwijl de verkoop aan het scholencircuit nog moet beginnen.

Publieke subsidies

In 2017 ontstaat de noodzaak, om naast de bescheiden kantooruimte (24m2 in een souterrain), een studio te exploiteren. Voor een platform van makers is dit een absolute must.

ZEP heeft voor 2017-2020 een structurele aanvraag ingediend bij de gemeente Amsterdam voor een subsidiebedrag ter hoogte van € 90.000,- per jaar. In 2013 subsidieerde het AFK een bedrag van € 25.000,-. In 2015 stelde het AFK € 37.500,- ter beschikking aan ZEP.

Private bijdragen

Regelmatig begunstigers waren de afgelopen jaren:

2012: € 42.000,- VSBfonds, SNS Reaalfonds, K.F. Heinfonds

2013: € 57.800,- VSBfonds, SNS Reaalfonds, K.F. Heinfonds, P.W. Janssen's Friesche Stichting

2014: € 0,- geen activiteiten

2015: € 69.500,- VSBfonds, Fonds21, K.F. Heinfonds, DAF-vluchtelingenwerk, Rabobank

ZEP heeft de afgelopen vier jaar een sterke basis gecreëerd onder private subsidiënten. Zij geven doorgaans blijk van grote waardering voor ZEP's doelstelling. ZEP vertrouwt er op dat deze financiële steun voor de periode 2017-2020 behouden blijft en benadert ook andere fondsen om het totaal aan private bijdragen verder te verhogen. De praktijk van afgelopen jaren leert dat gemiddeld € 47.000,- per jaar aan private subsidies in de periode 2017-2020 mag worden verwacht. De totale baten komen derhalve uit op: € 644.000,-.

LASTEN

Beheerslasten/ Activiteitslasten

Uitgaande van de begrotingen voor de diverse producties worden de beheerslasten geschat op € 135.000,- waarvan € 85.000,- ten laste komt van de overhead. De totale activiteitslasten bedragen € 521.500,-. De totale lasten bedragen derhalve € 656.500,-. In combinatie met extra baten van € 12.500,- levert dit een sluitende begroting.

Financiële tegenvallers

Bij tegenvallende inkomsten zal ZEP bezuinigen op de uitvoeringskosten en zal worden bezuinigd op de productiekosten. Een algemene reserve van € 57.402,- kan worden aangesproken indien meerdere tegenvallers tegelijkertijd optreden.